

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce **A., Š. S. V. Z. a. s.**, zast. advokátem JUDr. Jiřím Štanclem, advokátní kancelář Klatovy, Čs. legií 172/1, proti žalovanému **Úřadu průmyslového vlastnictví**, se sídlem v Praze 6, Ant. Čermáka 2a, v řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 17. 6. 2002, sp. zn. 0 151 339,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o žalobě nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou doručenou Vrchnímu soudu v Praze dne 20. 8. 2002 se žalobce domáhá přezkoumání rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 17. 6. 2002, sp. zn. 0 151 339, kterým byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 9. 11. 2001, sp. zn. 0 151 339 o částečném zamítnutí přihlášky slovní ochranné známky ve znění „V“.

V daném případě se jedná o věc, která na Nejvyšší správní soud přešla podle ust. § 132 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále s. ř. s.) z Vrchního soudu v Praze. Podle uvedeného ustanovení Nejvyšší správní soud ve věcech neskončených vrchními soudy u nichž byla přede dnem účinnosti s. ř. s. dána jejich věcná příslušnost, dokončí řízení zahájená před těmito soudy. V předmětné věci byla dána věcná příslušnost Vrchního soudu v Praze, neboť obsahem žaloby je návrh na přezkoumání rozhodnutí vydaného ústředním orgánem státní správy. Řízení o žalobách podaných podle části páté hlavy druhé zák. č. 99/1963 Sb.,

občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2002, o nichž nebylo rozhodnuto do dne nabytí účinnosti s. ř. s., se dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. (ust. § 130 odst. 1 s. ř. s.).

Žalobce je přesvědčen, že rozhodnutí žalovaného je v důsledku nesprávné interpretace právní normy a aplikace práva nezákonné a nesprávné. Tuto nesprávnost spatřuje především v tom, že žalovaný nevzal v úvahu úpravu obsaženou v Dohodě o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví a má za to, že legální definicí vymezení pojmu „zeměpisné označení“ je čl. 22 citované Dohody a tato definice je ve smyslu ust. čl. 10 zák. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ve znění zák. č. 395/2001 Sb. součástí našeho právního řádu a je nutno k ní přihlížet. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí odkázal na platné znění ustanovení § 2 odst. 1 písm. j) zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, podle kterého je ze zápisu do rejstříku vyloučeno označení přihlašované pro vína či lihoviny, které obsahuje zeměpisný údaj, aniž by víno či lihovina měly takovýto zeměpisný původ. Žalovaný konstatoval, že „V.“ je zeměpisný údaj, neboť existuje obec V. v Chorvatsku, zatímco původ žalobcova vína je nutno situovat do oblasti V. u Z. Žalovaný dospěl k závěru, že zeměpisné označení je absolutně vyloučeno pro vína nepocházející z přihlašovatelovy oblasti, přičemž v jeho interpretaci nehraje roli to, zda tato zeměpisná oblast dává vínu vlastnosti, které jsou pro něho na trhu charakteristické. Žalobce namítá, že při aplikaci práva není doslovný (gramatický) výklad jedinou metodou interpretace právní normy ani metodou nejspolehlivější. Cílem právní úpravy provedené zákonem č. 116/2000 Sb., kterým se mění některé zákony na ochranu průmyslového vlastnictví je, v souvislosti se zájmem České republiky na integraci do Evropských společenství, „reagovat na dohodu o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví („dohoda TRIPS“- viz zákon č. 191/1995 Sb.) Tato dohoda obsahuje minimální standardy ochrany práv k duševnímu vlastnictví. Znění čl. 23 Dohody TRIPS bylo v souladu s tímto záměrem zkráceně vtěleno do normy § 2 odst. 1 písm. j) zákona č. 137/1995 Sb. Zákodárce je nepochybně suverénní a může úpravu provést jakkoli. Je-li však jeho cílem a tudíž smyslem právní normy upravit tuzemské podmínky v souladu s mezinárodní dohodou TRIPS, pak při výkladu přejaté právní normy nelze odhlédnout od souvislosti zmíněné mezinárodní dohody, tj. Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO), jejíž součástí je dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví. Klade-li dohoda v čl. 23 požadavky na zacházení s pojmem „zeměpisné označení“, nelze abstrahovat od toho, jak smlouva tento pojem definuje, to znamená od jejího čl. 22. Tento článek stanoví, že pro účely této dohody jsou zeměpisná označení označeními, která určují zboží jako zboží pocházející z území, oblasti nebo místa..., jestliže lze danou jakost, pověst nebo jiné charakteristické znaky zboží připsat podstatě jeho zeměpisnému původu. Dohoda TRIPS tedy zeměpisný původ nerozlišně spojuje s tím, že právě jemu lze připsat charakteristické znaky zboží. Naproti tomu žalovaný chápe zeměpisné označení jako pouhou identifikaci místa, aniž by se zabýval jeho vazbou na povahu a charakter výrobku. Jak je z uvedeného patrné, znění Dohody TRIPS na straně jedné a závěr žalovaného na straně druhé v konkrétní věci ústí v opačné závěry, ačkoli smyslem zákonné úpravy bylo vztáhnout standardy, které zaručuje Dohoda TRIPS i na tuzemskou právní úpravu. V době, kdy žalovaný rozhodoval o rozkladu žalobce, došlo navíc ke změně ústavního rámce českého právního řádu (zák. č. 395/1991 Sb.); z článku 10 Ústavy ve spojení s ustanovením o účinnosti vyplývá, že od 1. 6. 2002 jsou součástí právního řádu ČR mezinárodní smlouvy, pokud byly se souhlasem Parlamentu ratifikovány a Česká republika je jimi vázána. Žalovaný byl tedy povinen posoudit, zda čl. 10 Ústavy dopadá na Dohodu TRIPS a pokud ano, byl povinen se s definicí obsaženou v jejím článku 22 vypořádat. Zmíněná Dohoda je nedílnou součástí Dohody o zřízení WTO, byla ratifikována a vyslovil s ní souhlas Parlament; je tedy smlouvou, na kterou dopadá ust. čl. 10 Ústavy. Mezinárodní smlouvu je nutno vykládat podle Vídeňské úmluvy o smluvním právu

(vyhl. MZV č.15/1998 Sb.), a to zejm. jejího čl. 31 a násl. Má-li být vyložena v dobré víře a v celkové souvislosti, nelze definici pojmu „zeměpisné označení“ vyložit jinak, než čl. 22 Dohody stanoví, ledaže by tento výraz strany smlouvy chápaly „ve zvláštním smyslu“ na základě společného úmyslu (čl. 31/4 Vídeňské úmluvy). Tuto výjimku by ovšem žalovaný musel doložit. Žalobce má za to, že ustanovení čl. 22 Dohody TRIPS je vymezením pojmu „zeměpisné označení“ jeho legální definicí, která je součástí právního řádu, a již do něho není vnášena pouhou interpretací, jako tomu bylo před účinností ústavní euronovely. Žalovaný, i kdyby nesouhlasil s interpretací právní normy, jak činí žalobce, byl povinen toto ustanovení při svém rozhodování aplikovat; to však neučinil. Žalobce je vzhledem k výše uvedenému přesvědčen o tom, že napadené rozhodnutí je nezákonné a požaduje, aby je soud zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný nesouhlasí s tvrzením, že by napadené rozhodnutí bylo „ve výsledku nesprávné“ v důsledku chybné interpretace ustanovení § 2 odst. 1 písm. j) zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, účinného v době správního řízení (dále „zákon“). Rozpor, který žalobce spatřuje mezi doslovným výkladem předmětného ustanovení, jakož i ustanovení čl. 23 Dohody TRIPS, jak jej provedl žalovaný a zněním čl. 22 Dohody TRIPS má původ v zásadním nepochopení vzájemného poměru mezi ustanovením článků 22 a 23 Dohody či záměrném zkreslování tohoto poměru. Z hlediska systematického (*argumentum a rubrica*) je čl. 23 Dohody TRIPS ke čl. 22 a to včetně bodu 1 obsahujícímu legální definici pojmu „zeměpisné označení“ v poměru speciality. Platí tedy právní maxima *lex specialis derogat generali*. Tento závěr v konkrétním případě potvrzuje i *argumentum a ratione legis*. Konsekventně platí, že čl. 22 Dohody TRIPS obsahuje úpravu na ochranu zeměpisných označení zboží ve smyslu Dohody (bod 1) před označeními nebo prezentacemi klamavými (uvádějícími veřejnost v omyl), pokud jde o zeměpisný původ zboží obecně, tedy jakýchkoli zeměpisných označení bez toho, že by se zde stanovily další specifikující znaky; zatímco ust. čl. 23 dále obsahuje speciální úpravu pro specifikovaná zeměpisná označení a sice ta, která identifikují vína/lihoviny. Zde smluvní strany, vedeny zvláštním zájmem - míra rozšíření výroby vín (lihovin), význam (přínos) této výroby (obchodování víny a lihovinami) pro národní ekonomiky stran, zvláštní postavení těchto výrobků na trhu, otázka tradice a věhlasu výroby - výslovně sjednaly pro zeměpisná označení vín a lihovin stupeň ochrany vyšší, než je tomu u zeměpisných označení identifikujících jiné výrobky. Tento vyšší stupeň ochrany spočívá, mimo jiné, v tom, že smlouva (čl. 23 bod 1 Dohody) implicity stanoví nevyvratitelnou domněnku, podle které lze danou jakost, pověst nebo jiné charakteristické znaky ve smyslu čl. 22 bod 1 Dohody TRIPS v případě lihovin a vína vždy připsat v podstatě jejich zeměpisnému původu (s ohledem na místní podmínky, a to zejména u vín - míra slunečního záření ve spojení s teplotou, množství srážek, půda, podloží, orientace a sklon viničních tratí v terénu, atd. - a s cílem těchto vyloučit rozhodování de facto výlučně na základě someliérských posudků v případech potenciálních sporů). Ze znění ust. čl. 23 bod 1. zcela zřejmě plyne, že se tato skutečnost presumuje bez možnosti prokázat v incidentním případě u konkrétních vín a lihovin opak. Takový je smysl ustanovení a taková byla dle názoru žalovaného nepochybně i vůle smluvních stran. Žalovaný vzhledem k výše uvedenému tváří na tom, že smyslem ustanovení čl. 23 bod 1 Dohody TRIPS je zabránit užívání zeměpisných označení, identifikujících vína a lihoviny, které nepocházejí z místa uvedeného v dotyčném zeměpisném označení. Tomu odpovídá i formulace zmíněného ustanovení, a proto není na místě jiný výklad než doslovný. Zákonodárce při promítnutí čl. 23 Dohody TRIPS bod 1 do národního práva /ust. § 2 odst. 1 písm. j) zákona o ochranných známkách/ toto měl na paměti a stejně tak i žalovaný při vydání aktu aplikace práva ve věci. V dalším žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. K aplikaci čl. 10 Ústavy žalovaný konstatuje, že uvedené ustanovení se zde neuplatní, protože v konkrétním případě,

jak bylo výše vysvětleno, mezinárodní smlouva ve smyslu čl. 10 Ústavy „něco jiného než zákon“ nestanoví. Výklad je rovněž plně konformní se základním obecným pravidlem výkladu smluv zakotveným v čl. 31 bod 1 Vídeňské úmluvy (vyhl. č. 15/1988 Sb.), který stanoví, že smlouva musí být vykládána v dobré víře, v souladu s obvyklým významem, který je dáván výrazům ve smlouvě v jejich celkové souvislosti a rovněž s přihlédnutím k předmětu a účelu smlouvy. Žalovaný konstatuje, že jeho rozhodnutí je řádně odůvodněno, obsahuje úvahu ve smyslu ust. § 34 odst.5 zákona č. 71/1967 Sb., správní řád, na základě které správní orgán dospěl k rozhodnutí; tato úvaha neodporuje obsahu spisu, skutkovým zjištěním, zásadám logického myšlení a není ani jinak vadná. Rozhodnutí bylo vydáno v rozsahu pravomoci orgánu k tomu příslušného, netrpí věcnými ani logickými vadami a bylo vydáno na základě úplně a správně zjištěných skutkových okolností. Žalovaný proto má za to, že žaloba není důvodná a navrhuje, aby byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i řízení, které mu předcházelo a dopěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při přezkoumávání rozhodnutí vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V řízení tak bylo postupováno podle zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách (zrušen zákonem č. 441/2003 Sb. účinným od 1. 4. 2004). a zákona č. 71/1967 Sb., správní řád (zrušen zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád účinný od 1. 1. 2006).

Ze správního spisu vyplynulo následující:

Rozhodnutím Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 9. 11. 2001 byla částečně zamítnuta přihláška slovní ochranné známky „V.“ zn. spisu 151339, a to pro víno ve tř. 33. mezinárodního třídění výrobků a služeb. V řízení o zápisu známky bylo zjištěno, že přihlašované označení obsahuje zeměpisný údaj V., přitom V. je městečko a přístav v Chorvatsku na ostrově H., kde se pěstuje víno známé ve světě. Správní orgán tak dospěl k závěru, že označení nelze zapsat pro vína či lihoviny, neboť spotřebitel by mohl být klamán o zeměpisném původu výrobků. Žalobce ve svých vyjádřeních v průběhu řízení nepopíral skutečnost, že V. je zeměpisným údajem, tedy, že existuje město tohoto názvu v Chorvatsku, polemizoval však se „světovými“ vína tam pěstovaného. Uvedl mimo jiné, že se jedná o malou obec, která má 552 obyvatel a v jejím okolí jsou borové háje, pole levandule a také vinice; správní orgán však neprokázal, že z tohoto místa pocházejí vína, která mají charakteristické znaky, pověst a jakost, dané jednoznačně právě touto konkrétní lokalitou. Tvzení, že se na ostrově H. pěstuje víno známé ve světě, není dle názoru žalobce důkazem, že lokalitě V. lze připsat danou jakost, pověst nebo jiné charakteristické znaky zboží. Správní orgán, dle žalobce neprokázal, že vinice na ostrově H. vůbec slouží k výrobě vína, a když, tak vína jiného než místního významu. Žalobce se v řízení dovolával čl. 22, resp. 23 Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (dále „Dohody“). Pojem „zeměpisné označení“ užitý v novém ust. § 2 odst. 1 písm. j) známkového zákona účinného od 10. 5. 2000 je definován ve smyslu ust. čl. 22 odst. 1 Dohody jako „označení, která určují zboží jako zboží pocházející z území člena nebo oblasti, nebo místa tohoto území, jestliže lze danou jakost, pověst nebo jiné charakteristické znaky zboží připsat v podstatě jeho zeměpisnému původu.“ Správní orgán v odůvodnění rozhodnutí o částečném zamítnutí známky konstatoval, že se ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. j) zákona o ochranných známkách jedná o absolutní vyluku zápisu pro všechna označení přihlašovaná pro vína a lihoviny, které obsahují zeměpisný údaj, aniž by víno či lihovina měly takový zeměpisný původ.

Proti rozhodnutí o částečném zamítnutí přihlašované známky podal žalobce rozklad, který předseda Úřadu průmyslového vlastnictví rozhodnutím ze dne 17. 6. 2002, sp. zn. O 151339 zamítl. Žalobce v podaném rozkladu opětovně namítal, že ust. § 2 odst. 1 písm. j) zákona č. 137/1995 Sb. vyplývá z Dohody a znamená dodatečnou ochranu pro zeměpisná označení přihlášená pro víno a lihoviny, přičemž definovaný pojem „zeměpisné označení“ lze uplatnit v námitce jen tehdy, jestliže lze danou jakost, pověst nebo jiné charakteristické znaky zboží připsat v podstatě jeho zeměpisnému původu. Namítal, že označení V. je odvozeno od názvu obce V. u Z., odkud pochází. Město V. není navíc vůbec známé či charakteristické výrobou vína; vzhledem ke klimatu se víno pěstuje v oblastech jižní a střední Evropy takřka všude. Jedná se o skalnaté, rybářské a turistické centrum; místní víno je možno považovat za víno z ostrova H., ale v žádné případě za víno z V.

Podaný rozklad předseda Úřadu zamítl, přitom ve svém rozhodnutí řádně odůvodnil ze kterých skutkových a právních úvah vycházel. Proti tomuto rozhodnutí padal žalobce žalobu, o níž je vedeno toto řízení.

Vymezení funkcí ochranných známek se odvíjí od zákonných požadavků, které musí splňovat každé označení, které má být jako ochranná známka chráněno. Ochrannou známkou je označení tvořené slovy, písmeny, číslicemi, kresbou nebo tvarem výrobku nebo jeho obalu, popřípadě jejich kombinací, určené k rozlišení výrobků nebo služeb pocházejících od různých podnikatelů a zapsané do rejstříku ochranných známek vedeného Úřadem průmyslového vlastnictví (§ 1 zákona č. 137/1995 Sb.).

Označení, které je jako ochranná známka použito, nesmí naplňovat některou z absolutních nebo relativních překážek zápisu. Jde o takové překážky, kdy označení nemůže být zapsáno buď vůbec (absolutní vyloučení) nebo je ze zápisu vyloučeno pouze podmíněčně (relativně), tzn. odpadne-li překážka, je možné označení zapsat.

Absolutní překážky zápisné způsobilosti jsou vymezeny v ust. § 2 odst. 1 cit. zákona. Tyto překážky taxativně uvedené pod písm. a) – j) představují označení vyloučená ze zápisu do rejstříku. Z hlediska těchto překážek zkoumá Úřad přihlášená označení ex offio před zveřejněním přihlášky ochranné známky a před zápisem do rejstříku. K absolutním překážkám přihlíží Úřad z hlediska veřejného zájmu a není vázán návrhy účastníků; jedná se o překážky veřejnoprávní povahy.

Relativní překážky zápisné způsobilosti ve smyslu ust. § 3 odst. 1 a 2 zákona Úřad zkoumá ex offio pouze v tom směru, zda přihlašované označení nekoliduje se staršími právy třetích osob. Mají tedy povahu soukromoprávní a opírají se především o starší práva třetích osob; těmito se Úřad zabývá až na základě námitek podaných oprávněnou osobou po zveřejnění přihlášky ochranné známky. Úřad do rejstříku nezapiše dle § 3 odst. 1 zákona označení shodná s ochrannou známkou, která byla přihlášena nebo zapsána pro jiného majitele pro stejné nebo podobné výrobky nebo služby s dřívějším právem přednosti. Zapsat jako ochrannou známkou nelze ani označení, které obsahuje prvky dříve přihlášeného označení nebo zapsané ochranné známky, které by mohly vést k záměně. Toto označení může být zapsáno jestliže majitel nebo přihlašovatel ochranné známky s dřívějším právem udělí písemný souhlas se zápisem. Základním a rozhodujícím kritériem pro posouzení zaměnitelnosti známek označujících shodné nebo podobné výrobky či služby je vždy hledisko běžného spotřebitele, tedy posouzení, zda známky jsou natolik odlišné, že nemohou u běžného spotřebitele vyvolat možnost záměny a v tomto směru ho uvést v omyl. Zkoumání podobnosti nemůže být přitom založeno pouze na formálním porovnání jednotlivých prvků,

ale musí se zakládat na porovnání známkových motivů obou označení – tj. rozhodující složky porovnávaných označení, které při celkovém posuzování jsou výrazem charakteristických vlastností srovnávaných označení. Rozlišovací způsobilost, tj. schopnost individualizovat zboží je nutno zkoumat vždy ve vztahu k vjemu průměrného spotřebitele, a to z několika hledisek, především vizuálního, fonetického, významového, porovnáním dominantních prvků, apod. Označení, která jsou shodná natolik, že nemají žádnou rozlišovací způsobilost, nemohou požívat známkové ochrany. Zaměnitelnost označení může být logicky dovozena z podobnosti v dominantním prvku nebo naopak z toho, že označení dominantní odlišující prvek nemá a ostatní prvky mají nízkou rozlišovací schopnost. Posouzení zaměnitelnosti je věcí úvahy správního orgánu; soud není proto oprávněn na místě správního orgánu nahrazovat jeho hodnocení důkazů vlastní úvahou a na místo zjištěného skutkového stavu postavit vlastní skutková zjištění.

V projednávané věci však nerozhodoval správní orgán v mezích správního uvážení o existenci relativních překážek zápisu, není proto rozhodné, zda v městečku V. se víno skutečně pěstuje, resp. zda víno zde vyrobené je zaměnitelné s vínem žalobce. V ustanovení § 2 zákona o ochranných známkách jsou uvedeny absolutní důvody zápisné nezpůsobilosti, na jejichž základě Úřad z moci úřední nezapiše jako ochranou známku označení, pokud naplňuje některý z uvedených znaků. Žalobce se mylí, dovozuje-li, že podle ust. § 2 odst. 1 písm. j) zákona je označení obsahující zeměpisný údaj jako klamavé vyloučeno ze zápisu pro víno, za předpokladu, že je klamavost vůbec zkoumána.

Úprava absolutní výluky ze zápisu /viz ust. § 2 cit. zákona, srovn. nyní § 4 písm. h) zák. č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách) je tranzpozicí čl. 3 Směrnice Rady ES č. 89/104 EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách, kterou jsou členské státy povinny implementovat do národního práva. Příslušné předpisy národního práva k implementaci směrnice je pak třeba vykládat ve světle textu a cíle směrnice včetně principu tzv. „dobré víry“. Zavedení principu „dobré víry“ jako absolutního důvodu zápisné nezpůsobilosti znamená intenzivnější posílení ochrany vlastníků ochranných známek.

Žalobce ve správní žalobě namítá mj. nesprávné právní posouzení věci, které má spočívat v tom, že žalovaný citované ustanovení zákona nesprávně vyložil a aplikoval, přitom zcela odhlédl od mezinárodní úpravy. Uvedené zákonné ustanovení je dle žalobce transformací ustanovení mezinárodní smlouvy, a to článku 23 Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví. To znamená, že výluka se nevztahuje na jakékoli zeměpisné údaje, nýbrž pouze na „zeměpisné označení“, které danému produktu zaručuje zvýšenou kvalitu či věhlas. Protože obec V., která nesporně v Chorvatsku existuje, není nijak proslulá výrobou vína, dovozuje žalobce, že toto označení nespadá pod výluku a ochranná známka měla být zapsána.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že samotný pojem „zeměpisné označení“ (definice zeměpisného označení pro účely Dohody) použitý v čl. 23 odst. 2 Dohody je třeba vykládat ve smyslu definice uvedené v čl. 22 odst. 1 této Úmluvy, tj. jako označení, která určují zboží jako zboží, pocházející z území Člena, nebo oblasti, nebo místa tohoto území, jestliže lze danou jakost, pověst nebo jiné charakteristické znaky zboží připsat v podstatě jeho zeměpisnému původu. V této úvaze proto nelze než s žalobcem souhlasit. Zbožím zde vymezeným je přitom nutno rozumět obecné označení pro veškeré zboží. Nelze však poté odhlédnout od *lex specialis* in čl. 23, (a též in čl. 24), a to právě pro komodity zde vymezené - víno a lihoviny.

Podle ust. čl. 22 bod 1. Dohody se zeměpisným označením pro účely Dohody rozumí označení, která určují zboží jako zboží pocházející z území Člena, nebo oblasti, nebo místa tohoto území, jestliže lze danou jakost, pověst nebo jiné charakteristické znaky zboží připsat v podstatě jeho zeměpisnému původu.

Podle čl. 23 Dohody bod 1. každý Člen zajistí dotčeným stranám právní prostředky, aby zabránil užívání zeměpisného označení, identifikujícího vína, pro vína, která nepocházejí z místa uvedeného v dotčeném zeměpisném označení nebo identifikujícího lihoviny, které nepocházejí z místa uvedeného v příslušném zeměpisném označení i v případě, kdy je skutečný původ zboží uveden nebo zeměpisné označení je uvedeno v překladu nebo je doprovázeno výrazy jako je „druh“, „typ“, „styl“, „napodobenina“ nebo podobnými.

Zápis ochranné známky pro vína (lihoviny), která obsahuje nebo sestává ze zeměpisného označení, identifikujícího vína (lihoviny), bude dle bodu 2. cit. ustanovení zamítnut nebo jeho platnost bude zrušena, a to z moci úřední, pokud to dovoluje právo Člena nebo na žádost dotčené strany, ve vztahu k těm vínům (lihovinám), které nemají tento původ.

Snahu o absolutní ochranu pro vína a lihoviny lze dovodit např. i z dalších právních předpisů.

Nařízení Rady ES č. 1498/1999 ze dne 17. 5. 1999 o společné organizaci trhu s vínem (Úř. věst. L 179, 14. 7. 1999, s.1) v čl. 50 stanoví:

„1. Členské státy přijmou všechna nezbytná opatření umožňující zúčastněným stranám zabránit za podmínek uvedených v člancích 23 a 24 Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví tomu, aby se ve Společenství užívala zeměpisná označení produktů uvedených v čl. 1 odst. 2 písm. b) pro produkty, které nepocházejí z místa udaného v zeměpisném označení, a to i v případě, že je uveden rovněž skutečný původ produktu nebo je zeměpisné označení použito v překladu nebo společně s dodatky ‚druh‘, ‚typ‘, ‚způsob‘, ‚imitace‘ nebo podobnými výrazy.

2. Ve smyslu tohoto článku se ‚zeměpisným označením‘ rozumí označení, které udává původ produktu v oblasti, regionu či místu třetí země, která je členem Světové obchodní organizace, jestliže jakost, pověst nebo jiná charakteristická vlastnost produktu může být v podstatné míře přičítána tomuto zeměpisnému původu.“.

Důvodová zpráva k zákonu č. 116/2000 Sb., kterým bylo předmětné ustanovení § 2 odst. 1 písm. j) do zákona o ochranných známkách vloženo, uvádí doslova:

„Praxe v současné době postrádá ustanovení, na jehož základě by bylo možné odmítnout zápis označení, které obsahuje znak vysoké symbolické hodnoty, a proto bylo nutné případné odmítnutí zápisu dovozovat z titulu rozporu s veřejným zájmem. Výslovná úprava nadále umožní odmítnout zápis i takových označení, která obsahují znak, který má symbolickou hodnotu i pro minoritní skupiny obyvatel. Úprava navržená jako nové písm. j) je splněním závazku České republiky stanovené v článku 23 Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS).“.

Z uvedeného vyplývá, že přijetí předmětného ustanovení zákona nebylo zákonodárcem chápáno pouze jako transformace článku 23 Dohody, ale byly jím sledovány

i další cíle. Nelze proto přisvědčit žalobci, který tvrdí, že s ohledem na historickou výkladovou metodu a úmysl zákonodárce je nutné vykládat pojem „zeměpisný údaj“ v zákoně zužujícím způsobem tak, aby byl ve shodě s pojmem „zeměpisné označení“ v čl. 22 odst. 1 Dohody. Naopak je zcela zřejmý záměr zákonodárce chránit i označení takových míst, s nimiž žádná věhlasná produkce vína spojena není.

Pro výklad předmětného ustanovení §2 zákona jakož i pro výklad čl. 22 odst. 1 Dohody, je třeba dále použít metodu teleologickou. Naopak článek 24 Dohody předpokládá možnost zvýšení ochrany zeměpisného označení členskými státy. Článek 24 odst. 6 Dohody, který vyjímá z ochrany zeměpisného označení takové označení, které je shodné s běžným označením odrůdy hroznů, byl např. Soudním dvorem ES vyložen v rozsudku C-347/03, ERSa ze dne 12. 5. 2005 v bodech 113 až 114 tak, že nic nebrání členskému státu, aby tuto výjimku nevyužil a ochranu takového zeměpisného označení přesto nezavedl (Ústř. věst. C 182, 23/07/2005).

Ustanovení článků 22 a 23 Dohody, ani pokud by měla být jako *self-executing* přímo aplikována na základě článku 10 Ústavy ČR, čehož se žalobce dovolává, proto neposkytují žalobci právo domáhat se zápisu ochranné známky, která obsahuje označení, jež není Dohodou považováno za zeměpisné označení. Je tomu tak z prostého důvodu, že články 22 a 23 Dohody nejsou na daný skutkový stav aplikovatelné. České republice, jakožto smluvní straně Dohody, tato ustanovení ani neukládají ani nezakazují, aby zákonem vyloučila z možnosti zápisu ochranných známek k vínu jakékoliv zeměpisné údaje. Proto je třeba na danou skutkovou podstatu aplikovat výlučně § 2 odst. 1 písm. j) zákona o ochranných známkách (srovn. nyní § 4 zák. č. 441/2003 Sb.: „Do rejstříku se nezapíše označení přihlašované pro vína či lihoviny, které obsahuje zeměpisné označení, aniž by víno či lihovina měly takovýto zeměpisný původ“; tedy pouhá skutečnost, že je známka přihlašovaná pro víno (lihoviny), aniž by z takového území pocházela, již je postačující k tomu, aby nebyla zapsána).

Nejvyšší správní soud neshledal žalobní námitky stran nesprávné aplikace ust. § 2 odst. 1 písm. j) zákona o ochranných známkách ze strany žalovaného důvodnými. Žalobce se účelově dovolává definice zeměpisného označení obsažené v čl. 22 Dohody, přitom zcela pomíjí ostatní souvislosti ve věci samé, především tu skutečnost, že se jedná o speciálně určenou komoditu- víno, jakož i to, přihlašované víno z deklarovaného území nepochází; zcela tedy abstrahuje od skutečného místa původu zboží. Vzhledem k tomu, že zákonem v ust. § 2 odst. 1 písm. j) byla zcela legitimně dána absolutní výluka zápisu pro ochrannou známku přihlašovanou pro víno nelze se jejího zápisu dovolávat podmíněně splněním, resp. nenaplněním podmínek, které by mohly být relevantní pro možnost podmíněného zápisu dle § 3 zákona.

Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu s platnou právní úpravou, jakož i při respektování mezinárodních úmluv v oblasti průmyslového vlastnictví; žalobu jako nedůvodnou proto podle ust. § 76 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce ve věci neměl úspěch a žalovanému, který byl úspěšný náklady nevznikly, resp. je nepožadoval.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 10. ledna 2007

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu